

PARTNERSKAB
FOR OFFENTLIGE

**GRØNNE
INDKØB**

**Håndbog om Partnerskab for
Offentlige Grønne Indkøb**

Indhold

- S3 - Indledning**
- S4 - Hvad er Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb**
- S6 - Partnerskabets medlemmer**
- S8 - Fordele ved at blive medlem**
- S10 - Pligter som medlem**
- S11 - Nye medlemmer**
- S12 - Organisation**
- S14 - Indkøbsmålskategorier**
- S15 - Målopfølgning**
- S16 - Proces for udarbejdelse af indkøbsmål**
- S18 - Proces for temaarbejdsgrupper**
- S 20 - Kontakt**

Skyd genvej

til en grønnere organisation

Der var engang, hvor man dårligt skænkede miljøet en tanke, når kommunen købte ind. Men i dag er der en lang række hensyn at tage, når det offentlige sætter aftaler i udbud.

Alle er enige om, at vi skal hen imod et grønt og bæredygtigt samfund, men det kan være svært at finde bæredygtige løsninger, som både kan administreres og er til at betale.

Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb er et samarbejde mellem offentlige organisationer, der ønsker at gøre en forskel gennem deres indkøb.

Den offentlige sektor indkøber for næsten 300 milliarder kroner årligt, og er derfor en betydelig aktør på indkøbsmarkedet. Gennem Partnerskabet kan den offentlige sektor medvirke til at reducere energiforbruget i offentlige institutioner, undgå skadelige kemikalier og meget mere.

Ved at finde fælles løsninger kan vi gøre en større forskel og samtidig spare penge.

Denne håndbog er en introduktion til Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb, og kan forhåbentlig gøre dig klogere på, hvordan din kommunes indkøb kan blive grønnere.

- En tilgængelig måde at købe grønt ind

Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb er et fællesskab af kommuner, regioner og offentlige organisationer, der vil fremme bæredygtige løsninger og købe grønt ind. Partnerskabet blev dannet i 2006, og tæller i øjeblikket 16 medlemmer.

Gennem Partnerskabet bruger medlemmerne deres indkøb til at trække i samme retning og drive markedet mod grønnere og mindre miljøbelastende produkter og løsninger.

I praksis sker det ved at partnerne formulerer fælles indkøbsmål, som danner grund for medlemmernes individuelle indkøbspolitik og indkøbsaftaler.

Partnerskabet er desuden et forum for erfaringsudveksling på indkøbsområdet, hvor deltagerne er fælles om at finde tilgængelige måder at købe grønt ind. Det kan f.eks. være hvordan man skriver miljøkrav ind i udbudsmaterialet, og hvordan de grønne indkøbsmål hænger sammen med andre indkøbsfællesskaber som SKI og KomUdbud.

- Et partnerskab med ambitioner

Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb vil gennem de grønne indkøb i den offentlige sektor være med til at skubbe markedet i en mere bæredygtig og grøn retning. Vi har en ambition om at udvikle Partnerskabet løbende, og vi stiller derfor fortsat flere krav på flere områder for at øge indflydelsen på markedet. Samtidig efterser vi regelmæssigt de gamle krav og ændrer dem, hvis der sker noget nyt.

Partnerskabets medlemmer

I dag består Partnerskabet af København, Århus, Odense, Herning, Egedal, Sønderborg, Kolding, Aalborg, Frederiksberg, Ishøj, Roskilde og Gladsaxe Kommune samt Miljø- og Fødevareministeriet, Region Midtjylland, Region Syddanmark og Vandcenter Syd – og stadig flere kommer til.

Vi samarbejder også med andre netværk, der arbejder med indkøb, så som SKI (Statens og Kommunernes Indkøbs Service) og KomUdbud. Arbejdet med grønne indkøb sker mange steder og på mange forskellige måder. Derfor er erfaringsudveksling i højsædet i Partnerskabet, og vi arbejder for at give gode ideer og løsninger videre til medlemmerne.

Sønderborg

midt
regionmidtjylland

**Egedal
Kommune**

Ishøj Kommune

VandCenterSyd
DIT VAND · VORES ELEMENT

Herning
Kommune

Miljø- og Fødevarerministeriet
Miljøstyrelsen

ROSKILDE
KOMMUNE

Region Syddanmark

KØBENHAVNS KOMMUNE

GLADSAXE

FREDERIKSBERG
KOMMUNE

ODENSE
KOMMUNE

**Aalborg
Kommune**

**Kolding
Kommune**
en del af trekantområdet

Fordele ved at

Spar tid og penge

- Slip for at udforme egne grønne krav. Benyt i stedet Partnerskabet og dets fælles, grønne indkøbsmål
- Del erfaringer med andre og få let adgang til miljøfaglig indkøbsviden

Bliv synlig

- Gå foran og styrk jeres grønne image gennem Partnerskabet
- Få adgang til Partnerskabets fælles markedsføring af de gode historier om grønne indkøb

blive medlem

Der er både økonomiske og miljømæssige fordele ved blive en del af Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb. Partnerskabet er en værktøjskasse, der gør det nemmere at tænke grønt.

Sammentænk miljø og økonomi

- Tænk langsigtet og medregn hele produktets levetid. Miljø- og energirigtige produkter betaler sig på sigt.
- Gør det lettere for leverandørerne at efterleve mere ensartede miljøkrav
- Brug grønne indkøb som værktøj til at fremme grøn omstilling

”Gennem Partnerskabet forpligter vi os til at sætte handling bag ordene i vores ambitiøse miljøpolitik. Partnerskabet er på sigt med til at sikre flere miljømærkede produkter og miljøcertificerede ydelser på markedet”

- Anker Boye, Odenses borgmester

Pligter som medlem

Medlemmer af Partnerskab for Offentlige Grønne indkøb forpligter sig til en række konkrete punkter, når de vælger at træde ind i ordningen:

- Følge de fælles konkrete indkøbsmål
- Have en offentligt tilgængelig indkøbspolitik, hvoraf det fremgår, at miljøhensyn er en væsentlig parameter i forbindelse med indkøb
- Udpege ambassadører, der bidrager til at synliggøre POGI udadtil
- Deltage i styregruppemøder (cirka to gange om året)
- Bidrage med erfaringsudveksling og input til indkøbsmål
- Deltage aktivt i minimum to arbejdsgrupper om året

Som nyt medlem er det ikke altid realistisk at kunne efterleve Partnerskabets mål med det samme. Nye medlemmer får derfor en overgangsperiode, hvor de får mulighed for at implementere og leve op til de fastsatte indkøbsmål. I samarbejde med Sekretariatet og Miljøstyrelsen, vil det nye medlem udarbejde en implementeringsplan for de enkelte mål.

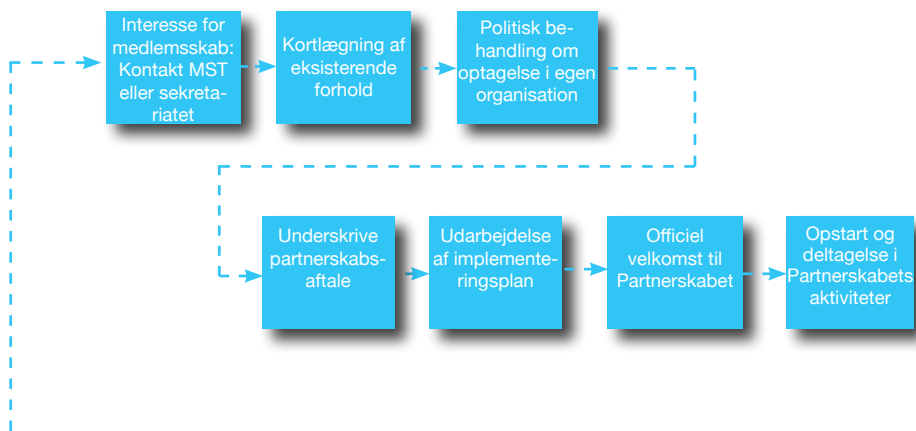
Scan og læs om implementeringsplan af nye medlemmer:

Nye medlemmer

Vi arbejder målrettet for at få flere medlemmer ud fra deisen om, at jo flere medlemmer, der opfylder Partnerskabets krav, des større indflydelse på leverandører og producenter har vi.

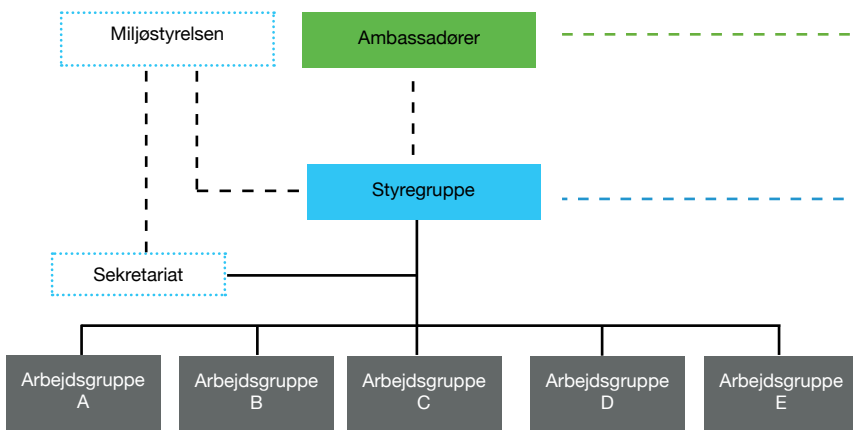
Synliggørelse af Partnerskabet og vores arbejde er vigtigt, og det bidrager til at skabe opmærksomhed omkring emnet og de offentlige organisationer, der gør en særlig miljøindsats. Til dette formål har Partnerskabet en hjemmeside - www.gronneindkob.dk – og der afholdes begivenheder, hvor ambassadører for Partnerskabets medlemmer deltager, så som Miljø- og Fødevareministeren og borgmestre. Derudover holder sekretariatet samt Miljøstyrelsen gerne oplæg om Partnerskabet.

Organisation

Til daglig varetages driften af Partnerskab for Offentlige Grønne indkøb af Sekretariat for Grønne Indkøb og af Miljøstyrelsen. Sekretariatsfunktionen varetaget af konsulentvirksomheden PlanMiljø.

For medlemmer af Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb er indsatsen fordelt på tre forskellige niveauer: **Ambassadører, styregrupper** og **arbejdsgrupper**.

Ambassadørerne er Partnerskabets ansigt udadtil, og repræsenterer de øverste politiske ledere for Partnerskabets medlemmer – f.eks. kommunernes borgmestre, regionsrådsformænd samt Miljø- og Fødevareministeren.

Ambassadørniveauet er det politiske led i Partnerskabets organisation

I Partnerskabet er styregruppen det besluttende organ. Styregruppen er bl.a. ansvarlig for at vedtage nye mål, igangsætte arbejdsgrupper og revision af eksisterende mål.

Medlemmerne i styregruppen er indkøbs- og/eller miljøchefer fra partnerskabsmedlemmerne, og styregruppen skal sikre, at arbejdet i Partnerskabet sker i overensstemmelse med de politiske udstukne retningslinjer og visioner. Desuden skal medlemmerne sikre opbakning i egne rækker i forhold til Partnerskabet.

Styregrupperne mødes ca. to gange årligt.

Arbejdsgruppernes formål er at formulere nye mål for de målområder, som styregruppen har vedtaget, at opdatere eksisterende mål og at gå i dybden med andre emner, der er relevant for Partnerskabet, f.eks. implementering eller erfaringsudveksling.

Arbejdsgrupperne mødes tre til fire gange årligt. Hvert medlem deltager i mindst to arbejdsgrupper.

Indkøbsmålskategorier

Partnerskabet for offentlige grønne indkøb er baseret på fælles forpligtende grønne indkøbsmål. Partnerskabet stræber imod både at forny gamle mål og formulere nye indkøbsmål årligt. De grønne indkøbsmål fungerer som et værktøj til at stille miljøkrav til indkøb, og dermed påvirke markedet og sikre positiv effekt på det globale og lokale miljø. Partnerskabet har i dag indkøbsmål inden for:

-
- Fødevarer
  - Transport
  - Byggeri og anlæg
  - Bæredygtigt træ
  - Rengøring
  - Børneartikler
  - IT
  - Indendørs og udendørs belysning
  - Storkøkkenudstyr
  - Transport af fødevarer og tekstiler
  - Papir og tryksager

Scan koden og læs
om alle indkøbsmål

Målopfølging

Sekretariatet udarbejder årligt en målopfølgingsrapport, der sætter konkrete tal på det forgangne år i Partnerskabet. Hensigten med rapporten er at skabe overblik over styrker og svagheder ved de forskellige indkøbsmål, og give indblik i de generelle udfordringer medlemmerne oplever i forhold til at implementere de forskellige kriteriesæt. På baggrund af resultatoversigten identificeres en række problemområder, som Sekretariatet vil sætte fokus på og tage hånd om i planlægningen af fremtidige initiativer i Partnerskabet.

Afrapporteringen vil som udgangspunkt indebære et estimat for POGI's samlede indkøbsvolumen, samt en gennemgang af hvert indkøbsmål med kvantitative opgørelser over medlemmernes anvendelse af POGI-kriterier ved gennemførte udbud. For at kunne udarbejde rapporten er det medlemmernes opgave at besvare et spørgeskema omkring deres indkøb i det forgangne år. Det vil sige, at resultaterne er baserede på medlemmernes egne tal. Formålet med målopfølgingen er ikke at kontrollere, hvorvidt de enkelte medlemsorganisationer lever op til deres POGI-forpligtelser. Tværtimod skal målopfølgingen forstås som et værktøj til at udvide den samlede indsigt i og viden om problemområder, så Sekretariatet kan opnå optimale betingelser for at understøtte implementeringen af Partnerskabets indkøbsmål.

Resultaterne fra målopfølgingen vil primært benyttes i intern kommunikation – bl.a. i forbindelse med årsevaluering og planlægning af konkrete initiativer, der kan hjælpe medlemmer med at få implementeret POGI-kriterierne i udbud.

Sådan opdaterer og udformer arbejdsgrupperne indkøbsmål

Partnerskabet etablerer løbende arbejdsgrupper med fokus på Partnerskabets indkøbsmål, og med deltagelse af relevante personer fra medlemmernes organisationer. Formålet med arbejdsgrupperne er enten at opdatere gamle mål eller udforme helt nye indkøbsmål til brug for Partnerskabets medlemmer. Nedenstående er et eksempel på processen for en sådan arbejdsgruppe.

1. arbejdsgruppemøde

Her:

- Udpeges en arbejdsgruppeformand, som skal fungere som mødeleder på fremtidige møder og indkalde til møder.
- Fastlægges succeskriterier for gruppens arbejde.
- Fastlægges fremtidigt mødebehov og tidsplan for arbejdet.
- Holdes oplæg fra relevant ekspert inden for arbejdsgruppens område.
- Evt. udpeges yderligere relevante eksperter, der kan deltage i arbejdsgruppen.
- Aftales eventuelle hjemmearbejde inden næste møde

2. arbejdsgruppemøde

Her:

- Kortlægges det eksisterende grundlag hos medlemmerne samt sammenlignelige mål i omverdenen.
- Præsenteres sammenlignelige indkøbsmål fra andre organisationer, lignende fra indkøbsområder eller viden om mærkningsordninger m.m.
- Materiale om lignende mål på arbejdsgruppens område udarbejdes af sekretariatet.
- Udarbejdes forslag til realistiske mål for arbejdsgruppen.
- Aftales eventuelt hjemmearbejde inden næste møde

3. arbejdsgruppemøde (kan evt. laves til et heldagsmøde med praktisk arbejde)

Her:

- Udarbejdes forslag til indkøbsmål, som kan præsenteres på det førstkomende styregruppemøde.
- Mødet vil være et arbejdsmøde, hvor en tekst formuleres på baggrund af de to foregående møder.
- Der udformes desuden en følgetekst til indkøbsmålet, f.eks. med et baggrundsafsnit om relevansen af indkøbsmålet og de miljømæssige og økonomiske effekter af målet, samt gode eksempler på tekst til konkrete udbud og cases til inspiration.

4. arbejdsgruppemøde (hvis der er behov)

- Her arbejdes videre med tekst/ indkøbsmål.
- Der afrundes og evalueres på arbejdsgruppens arbejde.

Efter arbejdsgruppen har udformet eller opdateret et indkøbsmål vil der ske følgende:

1. Styregruppen behandler indkøbsmålet i egen organisation
2. Arbejdsgruppen retter indkøbsmålet til ift. eventuelle kommentarer fra Partnerskabets medlemmer
3. Styregruppe medlemmer faciliterer politisk behandling i egen organisation.
4. Indkøbsmålet godkendes endeligt i styregruppen
5. Ambassadører lancerer indkøbsmålet officielt
6. Efter vedtagelse af indkøbsmålet er det nu op til medlemmerne at implementere målet i egen organisation.

Proces for Partnerskabets temaarbejdsgrupper

Partnerskabet har årligt arbejdsgrupper, der arbejder med at udvikle og optimere Partnerskabets virke. Arbejdsgruppen fokuserer her på emner som ”bedre implementering”, ”målopfølgning”, ”strategi” og ”erfaringsudveksling”. Det er medlemmerne selv, der vælger emnet for tema-arbejdsgrupperne.

Herunder kan ses et eksempel på processen for en sådan arbejdsgruppe.

1. arbejdsgruppemøde

Her:

- Udpeges en arbejdsgruppeformand, som skal fungere som mødeleder på fremtidige møder og indkalde til møder.
- Fastlægges succeskriterier for gruppens arbejde.
- Fastlægges fremtidigt mødebehov og tidsplan for arbejdet.
- Holdes oplæg fra relevant ekspert inden for arbejdsgruppens område.
- Eventuelt udpeges yderligere relevante eksperter, der kan deltage i arbejdsgruppen.
- Aftales eventuelt hjemmearbejde inden næste møde

2. arbejdsgruppemøde (kan evt. laves til et heldagsmøde med praktisk arbejde)

Her

- Præsenteres sammenlignelige fremgangsmåder/metoder
- Inddrages evt. yderligere eksperter, som kan bidrage til en perspektivering af gruppens arbejde og til at give inspiration.
- Aftales eventuelt hjemmearbejde inden næste møde

3. arbejdsgruppemøde (kan evt. laves til et heldagsmøde med praktisk arbejde)

Her

- Udarbejdes et endeligt forslag til produkt, som kan præsenteres på det førstkommende styregruppemøde.
- En tekst formuleres på baggrund af de to foregående møder, som kan fremlægges for styregruppen.

4. arbejdsgruppemøde

- Der arbejdes videre med det valgte produkt
- Der afrundes og evalueres på arbejdsgruppens arbejde

Bliv medlem

Ønsker du eller din organisation at blive en del af Partnerskab for Offentlige Grønne indkøb, så er du altid velkommen til at tage kontakt til sekretariatet, der kan give råd og vejledning.

Vil du vide mere om procedure for nye medlemmer, målopfølgning og implementeringsplan se:

www.gronneindkob.dk/indkoebsmaal

Sekretariat for Grønne Indkøb

Ann Lea Egebæk

Koordinator

tlf: 46 76 24 06

mail: ale@planmiljoe.dk

c/o PlanMiljø ApS

Ellevevej 5, Østrup